

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2012r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar - Jarocka (spr.)

Sędziowie: SA Władysława Prusator-Kałużna

SO del. Dorota Zarzecka

Protokolant: Barbara Chilimoniuk

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2012 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku (...) Spółki z o.o. w B.

przy udziale zainteresowanych: K. S. oraz K. K., T. W. i W. W. wspólników spółki cywilnej (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie nieistnienia ubezpieczenia

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 marca 2012 r. sygn. akt V U 1407/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) **oddala odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 17 stycznia 2011r.;**

b) **zasądza od (...) Spółki z o.o.**

w B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kwotę 60 zł tytułem zwrotu zastępstwa procesowego za pierwszą instancję;

II. zasądza od (...) Spółki z o.o.

w B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Oddział w B. kwotę 120 zł tytułem zwrotu zastępstwa

procesowego za drugą instancję.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 17 stycznia 2011 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 roku, Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) stwierdził, że K. S. z tytułu wykonywania umów zlecenia zawartych z (...) s.c. w B., a wykonywanych na rzecz pracodawcy, tj. (...) Spółki z o.o. w B. w okresach od dnia 1 sierpnia 2006 roku do dnia 16 sierpnia 2006 roku, od dnia 21 sierpnia 2006 roku do dnia 4 września 2006 roku, od dnia 7 września 2006 roku do dnia 29 września 2006 roku, od dnia 16 października 2006 roku do dnia 4 grudnia 2006 roku oraz od dnia 2 stycznia 2007 roku do dnia 2 marca 2007 roku podlega ubezpieczeniom społecznym jako pracownik (pkt I). Organ rentowy przyjął, że płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za K. S. jest (...) Spółka z o.o. w B. (pkt II). Ustalił, że przychód osiągnięty z tytułu wykonywania w/w umowy zlecenia podwyższa podstawę wymiaru składek z tytułu wykonywania pracy w ramach zawartej umowy o pracę zgodnie z art. 18 ust. 1a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, a wysokość przychodu z umów zlecenia w poszczególnych miesiącach określa załącznik, stanowiący integralną część decyzji (pkt III). Nadto zobowiązał (...) Spółkę z o.o. w B. jako płatnika składek, nie później niż w terminie 7 dni od uprawomocnienia się decyzji, do złożenia prawidłowych dokumentów rozliczeniowych za K. S. (pkt IV).

(...) Spółka z o.o. w B. w odwołaniu od powyższej decyzji kwestionowała objęcie K. S. ubezpieczeniami społecznymi pracowników z tytułu umów zlecenia, podnosząc, iż świadczyła pracę na rzecz swojego zleceniodawcy – (...) s.c. w B., a nie pracodawcy – (...) Spółki z o.o. w B., jak przyjął organ rentowy.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku wyrokiem z dnia 19 maja 2011 roku w sprawie o sygn. akt V U 227/11 umorzył postępowanie odwoławcze w części dotyczącej pkt I decyzji (pkt I), zmienił zaskarżoną decyzję w pkt II, III i IV w ten sposób, że ustalił, iż (...) Spółka z o.o. w B. nie jest zobowiązana jako płatnik do złożenia dokumentów rozliczeniowych za K. S. (pkt II) oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz (...) Spółki z o.o. w B. kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt III).

Na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. Sąd Apelacyjny Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku wyrokiem z dnia 25 października 2011 roku w sprawie o sygn. akt III AUa 842/11 uchylił zaskarżony wyrok, zniósł postępowanie przed Sądem I instancji i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa procesowego za II instancję. Sąd II instancji wskazał, że Sąd Okręgowy zaniechał wezwania do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych współników (...) s.c. w B.. Tym samym dopuścił się naruszenia art. 477¹¹ § 1 i 2 k.p.c. Wyjaśnił, że współnicy (...) s.c. w B. są w rozumieniu powyższego przepisu zainteresowani wynikiem odwołania od zaskarżonej decyzji organu rentowego, gdyż przedmiotem postępowania jest m.in. ustalenie podmiotu zobowiązanego do odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu umów zlecenia zawartych przez (...) s.c. w B.. Ewentualne zaś stwierdzenie, że to nie (...) Spółka z o.o. w B. winna być płatnikiem tych składek, wpłynie na obowiązki (...) s.c. w B.. Niewezwanie zainteresowanych do udziału w sprawie powoduje zaś nieważność postępowania. Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 386 § 2 k.p.c.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku po ponownym rozpoznaniu sprawy wyrokiem z dnia 19 marca 2012 roku w sprawie o sygn. akt V U 1407/11 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, iż K. S. z tytułu umów zlecenia zawartych z (...) s.c. w B. w okresach od dnia 1 sierpnia 2006 roku do dnia 16 sierpnia 2006 roku, od dnia 21 sierpnia 2006 roku do dnia 4 września 2006 roku, od dnia 7 września 2006 roku do dnia 29 września 2006 roku, od dnia 16 października 2006 roku do dnia 4 grudnia 2006 roku oraz od dnia 2 stycznia 2007 roku do dnia 2 marca 2007 roku nie podlegała ubezpieczeniom społecznym jako pracownik, a (...) Spółka z o.o. w B. nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne (pkt I) oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz odwołującego (...) Spółki z o.o. w B. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt II). Sąd I instancji wskazał, że rozpoznając sprawę ponownie, w wykonaniu wytycznych Sądu Apelacyjnego wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych współników (...) s.c. w B. K. K., T.

W. i W. W.. W ocenie Sądu Okręgowego zaskarżona decyzja organu rentowego z dnia 17 stycznia 2011 roku została wydana wyłącznie na podstawie dowodów zebranych w uprzednio przeprowadzonym postępowaniu, które zostało zakończone wydaniem decyzji z dnia 15 lipca 2009 roku. Sąd Okręgowy wskazał, że w dniu 5 maja 1997 roku wspólnicy (...) s.c. w B. zawarli z (...) Spółką z o.o. w B. umowę numer (...) -M/1/97, na podstawie której (...) s.c. w B. zobowiązała się do zarządzania bieżącą działalnością (...) Spółki z o.o. w B.. Do powyższej umowy strony wielokrotnie podpisywały aneksy. Aneksem z dnia 5 maja 2004 roku uzgodniły, iż w celu zapewnienia możliwości sprawnego wykonywania przez (...) s.c. w B. obowiązków wynikających z w/w umowy, (...) Spółka z o.o. w B. zobowiązuje się do udostępniania (...) s.c. w B. wszelkich zasobów technicznych, materialnych i osobowych pozostających w dyspozycji (...) Spółki z o.o. w B., a w szczególności środków transportu, łączności, sprzętu komputerowego i umożliwi (...) s.c. w B. zatrudnianie na umowę zlecenie pracowników firmy (...) Spółki z o.o. w B.. Zgodnie z dalszymi ustaleniami Sądu Okręgowego, wspólnicy (...) s.c. w B. zawarli z K. S. (zatrudnioną w (...) Spółce z o.o. w B. na podstawie umowy o pracę od dnia 10 października 2005 roku) 8 umów zlecenia, na podstawie których K. S. zobowiązała się do wykonania usług wdrożeniowych lub informatycznych. Zainteresowana na rozprawie w dniu 9 lutego 2012 roku w trakcie informacyjnego wysłuchania podała, że z zawodu jest informatykiem. W ramach zatrudnienia na podstawie umowy o pracę wdrażała system informatyczny autorstwa spółki (...). Pracę tę wykonuje głównie w siedzibach klientów (...) Spółki z o.o. w B.. W ramach umów zlecenia zawartych z (...) s.c. w B. testowała fragmenty kodów programów pod kątem wykrywania ewentualnych błędów. Pracę tę wykonywała wieczorami w swoim domu. Z wyjaśnień złożonych przez K. K. wynikało zaś, że K. S. w ramach umowy o pracę łączącą ją z (...) Spółką z o.o. w B. zajmowała się doradzaniem potencjalnym klientom spółki w sprawach oprogramowania. (...) s.c. w B. zawarła z nią kilka umów zlecenia. K. K. przyznał, że (...) Spółka z o.o. w B. była głównym kontrahentem (...) s.c. w B.. Sąd I instancji uznał, że organ rentowy w zaskarżonej decyzji bezpodstawnie przyjął, iż w spornych okresach wykonywania umów zlecenia K. S. powinna była podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako pracownik. Stwierdził, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nie przedstawił żadnego dowodu wskazującego, że usługi świadczone przez zainteresowaną na rzecz (...) s.c. w B. zostały w rzeczywistości spożytkowane przez (...) Spółkę z o.o. w B., co skutkowałoby uznaniem, że zainteresowana winna być na potrzeby ubezpieczeń społecznych uznawana za pracownika w myśl art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.). Sąd Okręgowy stwierdził, że to organ rentowy powinien udowodnić fakty, z których wywiódł skutki prawne, czego, w jego ocenie, nie uczynił. Z tego względu stwierdził, że K. S. z tytułu wykonywania umów zlecenia na rzecz (...) s.c. w B. nie podlega ubezpieczeniom społecznym pracowników. Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego, bez wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, tj. nieuwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu,
- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie przez Sąd I instancji w uzasadnieniu wyroku faktów, które Sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej,
- art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) poprzez przyjęcie, iż K. S. z tytułu umów zlecenia zawartych z (...) s.c. w B. w okresach wymienionych w decyzji z dnia 17 stycznia 2011 roku nie podlega ubezpieczeniom społecznym jako pracownik,
- art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 13 pkt 1, art. 18 ust. 1 i 1a, art. 20 ust. 1, art. 38 ust. 1, art. 41 ust. 1 i 7b pkt 1 i art. 47 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 85 ust. 1, art. 87 ust. 1 w zw. z art. 109 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 roku, Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) poprzez uznanie, iż (...) Spółka z o.o. w B. nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne K. S. w okresach podanych w decyzji.

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od (...) Spółki z o.o. w B. na swoją rzecz kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Zdaniem Sądu II instancji Sąd Okręgowy w sposób nieprawidłowy dokonał ustaleń stanu faktycznego oraz przeprowadził niewłaściwą i niezgodną z art. 233 § 1 k.p.c. ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Sąd Apelacyjny nie podziela ustaleń dokonanych przez Sąd I instancji, iż K. S. w ramach umów zlecenia zawartych ze współnikami (...) s.c. w B. nie wykonywała pracy na rzecz swojego pracodawcy, tj. (...) Spółki z o.o. w B..

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że K. S., będąc zatrudniona w (...) Spółce z o.o. w B. na podstawie umowy o pracę, zawarła ze współnikami (...) s.c. w B. umowy zlecenia na przestrzeni okresu od sierpnia 2006 roku do marca 2007 roku.

Organ rentowy słusznie wskazał, iż Sąd Okręgowy naruszył przepisy art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 2a, art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.), przyjmując, że zainteresowana K. S., realizując umowy zlecenia zawarte ze współnikami (...) s.c. w B., nie wykonywała ich na rzecz (...) Spółki z o.o. w B., z którą pozostawała w stosunku pracy, a co za tym idzie w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji nie podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu) jako pracownik w rozumieniu art. 8 ust. 2a w/w ustawy oraz, że płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne z tytułu w/w umów zlecenia nie był pracodawca zainteresowanej - (...) Spółka z o.o. w B..

Jak wynika z art. 8 ust. 2a w/w ustawy za pracownika w rozumieniu ustawy uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z k.c. stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Powyższy przepis – jak podkreśla doktryna – odnosi się do równoczesnego zobowiązania się pracownika wobec jednego pracodawcy do świadczenia pracy na podstawie stosunku pracy i na podstawie umowy cywilnoprawnej. Celem regulacji było zapobieżenie praktyce powielania umów o zatrudnienie w celu obejścia przepisów o ubezpieczeniu społecznym. Stwierdzenie w nim, że pracownik, który zawarł z pracodawcą umowę cywilną (agencyjną, zlecenia lub inną umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z k.c. stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowę o dzieło), lub jeżeli wykonuje w ramach takiej umowy pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, w rozumieniu w/w ustawy, uważany jest za pracownika, oznacza, że – bez względu na charakter lub rodzaj tej dodatkowej umowy - podlega, z jej tytułu ubezpieczeniu na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy („Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz”, red. B. Gudowska, J. Strusińska-Żukowska, C.H. Beck, Warszawa 2011).

Przepis art. 8 ust. 2a w/w ustawy jako pracownika definiuje zatem nie tylko osobę wykonującą pracę w ramach stosunku pracy, ale także agenta, zleceniobiorcę lub osobę świadczącą usługi na warunkach zlecenia bądź wykonawcę z umów o dzieło, jeśli umowy takie zawiera z własnym pracodawcą lub wykonuje świadczenia na rzecz swego pracodawcy. Przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika jest to, że będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą, jednocześnie świadczy na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z nim lub inną osobą. Przepis ten zezwala na szerokie ujmowanie pojęcia pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych w dwóch sytuacjach. Pierwszą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z wymienionych w nim umów prawa cywilnego przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy. W takiej sytuacji, jak uznał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 2 września 2009 roku w sprawie o sygn.

akt II UZP 6/09 (OSNP 2010/3-4/46, lex numer 514221), należałoby taką osobę uznać za pracownika tego właśnie pracodawcy. Za taką wykładnią przemawia art. 18 ust. 1a w/w ustawy, według którego, w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a w/w ustawy, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Z przepisu tego wynika, że płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jest uwzględniany w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy. Pracodawca powinien zatem, ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu stosunku pracy, zsumować wynagrodzenia z tego stosunku z wynagrodzeniem z umowy cywilnoprawnej.

Druga sytuacja, wynikająca z regulacji art. 8 ust. 2a w/w ustawy (która ma miejsce w niniejszej sprawie) dotyczy wykonywania pracy na podstawie jednej z tych umów przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, lecz w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Okoliczność, że w danym przypadku nie istnieje stosunek pracy, nie przesądza jeszcze, że z tytułu określonego zatrudnienia nie powstaje obowiązek pracowniczy ubezpieczenia społecznego. Może bowiem okazać się – mimo, iż więź prawna między określonymi osobami nie ma charakteru prawnopracowniczego – że w sferze prawa ubezpieczeń społecznych wykonawca takiej umowy będzie uznany za pracownika. Jak wynika z uzasadnienia w/w uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 roku w sprawie o sygn. akt II UZP 6/09, gdy pracownik zawarł umowę z osobą trzecią i w jej ramach wykonuje faktycznie pracę dla swojego pracodawcy i to on uzyskuje rezultaty jego pracy, to w takiej sytuacji obowiązki płatnika powinny obciążać podmiot, na rzecz którego praca w ramach umowy cywilnoprawnej jest faktycznie świadczona, który uzyskuje jej rezultaty, unikając obciążeń i obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy.

Taka okoliczność, w ocenie Sądu Apelacyjnego, zaistniała w niniejszej sprawie. Zainteresowana K. S. w okresach wymienionych w zaskarżonej decyzji realizowała umowy zlecenia zawarte ze współnikami (...) s.c. w B., świadcząc usługi na rzecz (...) Spółki z o.o. w B., z którą była związana stosunkiem pracy. Odbiorcą świadczonych usług była (...) Spółka z o.o. w B., będąca pracodawcą, a nie zleceniodawcą, na co rzeczowo, spójnie i logicznie wskazywało szereg okoliczności sprawy.

Należy zaznaczyć, że wyżej wymienione spółki były jednolite podmiotowo, tj. zostały utworzone przez tych samych współników: K. K., T. W. i W. W.. Prezesem zarządu (...) Spółki z o.o. w B. był W. W., a jej prokurentami dwaj pozostali współnicy – K. K. oraz T. W.. O ścisłych powiązaniach obu podmiotów świadczyła umowa numer (...) -M/1/97 zawarta w dniu 5 maja 1997 roku pomiędzy współnikami (...) s.c. w B. a (...) Spółką z o.o. w B., na podstawie której (...) s.c. w B. zobowiązała się do zarządzania bieżącą działalnością (...) Spółki z o.o. w B. we wskazanych w § 1 tej umowy zakresach: nadzoru i kierowania bieżącą pracą działu handlowego i logistyki (...) Spółki z o.o. w B., działem handlowo-finansowym (...) Spółki z o.o. w B., działem wdrażania systemów informatycznych, Ośrodkiem (...), prowadzenia negocjacji handlowych i przygotowywania materiałów ofertowych i przetargowych w imieniu (...) Spółki z o.o. w B., prowadzenia działań akwizycyjnych, marketingowych i określanych jako public relation.

(...) s.c. w B. objęli zatem zarząd nad działalnością (...) Spółki z o.o. w B., wskazaną w rejestrze KRS. Przy tym zobowiązała się, na podstawie § 3 w/w umowy, do wypełnienia obowiązków z należytą starannością zgodnie z regulami gospodarczymi, w najszerzej rozumianym interesie (...) Spółki z o.o. w B.. Obowiązki wynikające z niniejszej umowy (...) s.c. w B. miała wypełniać poprzez zaakceptowane przez Zgromadzenie (...) Spółki z o.o. w B. osoby fizyczne.

Przejawem realizacji w/w umowy było to, że pracownicy odwołującej (...) Spółki z o.o. w B. zawierali umowy zlecenia z (...) s.c. w B., docelowo świadcząc pracę na rzecz (...) Spółki z o.o. w B..

Według § 4 ust. 2 w/w umowy, w celu zapewnienia możliwości sprawnego wykonywania przez (...) s.c. w B. obowiązków wynikających z umowy, (...) Spółka z o.o. w B. zobowiązała się do podporządkowania pracowników odpowiednich działów osobom wymienionym w § 3 jako dyrektorom zarządzającym, a zgodnie z § 4 ust. 3 w/w umowy

– do udostępnienia (...) s.c. w B. wszelkich środków technicznych i materialnych pozostających w dyspozycji (...) Spółki z o.o. w B., a w szczególności środków transportu, łączności oraz sprzętu komputerowego.

Poza tym na podstawie § 1 aneksu z dnia 1 stycznia 2004 roku do w/w umowy strony postanowiły, że § 1 umowy otrzyma brzmienie, iż (...) s.c. w B. zobowiązuje się do świadczenia usług na rzecz (...) Spółki z o.o. w B. w zakresie świadczenia usług informatycznych i usług w zakresie automatyki przemysłowej, pomocy w prowadzeniu negocjacji handlowych, przygotowywania materiałów ofertowych i przetargowych, prowadzenia działań akwizycyjnych, marketingowych i określanych jako public relation.

Na podstawie aneksu z dnia 5 maja 2004 roku § 4 w/w umowy uzyskał brzmienie, iż w celu zapewnienia możliwości sprawnego wykonywania przez (...) s.c. w B. obowiązków wynikających z umowy, (...) Spółka z o.o. w B. zobowiązuje się do udostępnienia (...) s.c. w B. wszelkich środków technicznych, materialnych i osobowych, pozostających w dyspozycji (...) Spółki z o.o. w B., a w szczególności środków transportu, łączności, sprzętu komputerowego i umożliwienia (...) s.c. w B. zatrudniania na umowę zlecenie pracowników firmy (...) Spółki z o.o. w B.. Uwadze Sądu Apelacyjnego nie umknęło, że na podstawie § 1 aneksu z dnia 1 lipca 2004 roku z § 4 w/w umowy usunięto zapis odnoszący się do środków osobowych oraz umożliwienia (...) s.c. w B. zatrudniania na umowę zlecenie pracowników firmy (...) Spółki z o.o. w B.. Pomimo zmiany dokonanej w § 4 w/w umowy od dnia 1 lipca 2004 roku pracownicy (...) Spółki z o.o. w B. nadal byli zatrudniani przez wspólników (...) s.c. w B. na podstawie umów zlecenia.

Istotnym dowodem w sprawie był protokół kontroli przeprowadzonej (w okresie od dnia 12 stycznia 2009 roku do dnia 9 lutego 2009 roku) przez inspektora kontroli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych u płatnika składek (...) s.c. w B. w zakresie przestrzegania obowiązków ubezpieczeń społecznych z dnia 17 marca 2009 roku. Wspomniany protokół kontroli, stanowiący zgodnie z art. 91 ust. 5 w/w ustawy podstawę do wydania decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. dnia 15 lipca 2009 roku, był w niniejszej sprawie samodzielnym środkiem dowodowym i jako dowód z dokumentu prywatnego podlegał ocenie według zasad określonych w art. 233 § 1 k.p.c. W kontroli (...) s.c. w B. uczestniczył przedstawiciel (...) Spółki z o.o. w B.. Wszczynające kontrolę upoważnienie do jej przeprowadzenia, zgodnie z art. 89 ust. 1 i 2 w/w ustawy, inspektor kontroli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych doręczył K. K., będącemu równocześnie wspólnikiem i prokurentem (...) Spółki z o.o. w B. (odpis z KRS k. 10-13).

W/w protokół zawierał rzeczowe i spójne ustalenia, wskazujące na to, że (...) s.c. w B. zgłaszała zleceniobiorców tylko do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego. Z kolei zleceniobiorcy w ramach tych umów, wykonywali pracę na rzecz swojego pracodawcy, tj. (...) Spółki z o.o. w B..

W wyniku kontroli organ rentowy ustalił, że (...) s.c. w B. w latach 2003 – 2008 wystawiała faktury (...) Spółce z o.o. w B.

za wykonanie m.in. usług informatycznych i usług w zakresie automatyki przemysłowej.

K. S. wysłuchana informacyjnie w toku postępowania przed Sądem Okręgowym (k. 89) wskazała, że w ramach swoich pracowniczych obowiązków wdraża system informatyczny autorstwa spółki (...). Pracę tę wykonuje głównie w siedzibach klientów pracodawcy. W wykonaniu umów zlecenia zawartych z (...) s.c. w B. testowała fragmenty kodów programów pod kątem wykrywania ewentualnych błędów. Pracę tę wykonywała wieczorami w swoim domu. Z wyjaśnień złożonych przez K. K. (k. 97) wynikało zaś, że praca zainteresowanej K. S. polega na tym, że udziela ona konsultacji odnośnie oprogramowania, które sprzedaje spółka oraz zajmuje się jego serwisowaniem. Wskazał on nadto, że starał się, aby czynności wykonywane przez nią na rzecz (...) s.c. w B. w ramach zawartych umów zlecenia nie miały związku z jej pracą na rzecz (...) Spółki z o.o. w B.. K. K. przyznał, że (...) Spółka z o.o. w B. była głównym kontrahentem (...) s.c. w B.. Jednocześnie wskazał również, że nie było takiego przypadku, aby efekty pracy zleceniobiorcy (...) s.c. w B. trafiły bezpośrednio do (...) Spółki z o.o. w B.. Zainteresowana T. W. (k. 89-90) wyjaśniła zaś, że w spornym okresie (...) s.c. w B. świadczyła usługi na rzecz (...) Spółki z o.o. w B. oraz prowadziła prace badawczo-rozwojowe w celu znalezienia klientów lub przyszłego wykorzystania.

Wykonywanie usług wdrożeniowych i informatycznych na rzecz (...) Spółki z o.o. w B. przez zainteresowaną w ramach umów zlecenia zawartych z (...) s.c. w B., w ocenie Sądu Apelacyjnego, potwierdza zgromadzona w sprawie dokumentacja, w tym prowadzone przez (...) s.c. w B. protokoły prac wykonanych na rzecz (...) Spółki z o.o. w B.. Wynika z nich, że w okresie obowiązywania przedmiotowych umów zlecenia (...) s.c. w B. wykonywała na rzecz (...) Spółki z o.o. w B. usługi informatyczne-serwisowe, wdrożeniowe, programistyczne oraz serwisowe w zakresie automatyki, za które były wystawiane faktury VAT.

Wyżej wskazane dokumenty z protokołów i faktur potwierdzają wykonywanie i sprzedaż usług przez (...) s.c. w B. na rzecz (...) Spółki z o.o. w B. oraz pozwalają na uznanie, że w ramach tych usług, były uwzględnione prace świadczone w spornym okresie przez zainteresowaną na podstawie umów zlecenia. Co więcej zainteresowani K. K. oraz T. W. przyznali, że w spornych okresach (...) s.c. w B. wykonywała usługi na rzecz (...) Spółki z o.o. w B., która to spółka była jej głównym kontrahentem.

Należy przy tym wskazać, że dokonaniu ustalenia, iż efekty pracy świadczonej przez zainteresowaną K. S. w ramach łączących ją umów zlecenia ze współnikami (...) s.c. w B. w rzeczywistości uzyskiwała (...) Spółka z o.o. w B., nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że w ramach umów zlecenia oraz umowy o pracę były świadczone inne prace.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, K. S. wykonywała pracę w ramach umów zlecenia zawartych z (...) s.c. w B. na rzecz swego pracodawcy (...) Spółki z o.o. w B. w rozumieniu art. 8 ust. 2a w/w ustawy.

Przyjęcie, że płatnikiem składek z tytułu umów zlecenia zawartych przez zainteresowaną ze współnikami z (...) s.c. w B. był pracodawca zainteresowanej - (...) Spółka z o.o. w B. nie wymagało uprzedniego wykazania ściśle korespondujących ze sobą szczegółowych zapisów w dokumentach, tj. w fakturach i protokołach prac wykonanych na rzecz (...) Spółki z o.o. w B.. Zaznaczyć należy bowiem, wbrew stanowisku Sądu I instancji, że to na (...) Spółce z o.o. w B. spoczywał ciężar udowodnienia, że zainteresowana K. S. w ramach umów zlecenia zawartych z (...) s.c. w B. nie świadczyła pracy na rzecz (...) Spółki z o.o. w B., lecz świadczyła ją na rzecz swojego zleceniodawcy - (...) s.c. w B..

Dokonując na podstawie art. 233 § 1 k.p.c. oceny całokształtu materiału dowodowego i okoliczności sprawy oraz mając na uwadze wykładnię literalną i celowościową art. 8 ust. 2a w/w ustawy, należało przyjąć, że K. S. z tytułu wykonywania umów zlecenia zawartych z (...) s.c. w B., a wykonywanych na rzecz własnego pracodawcy, tj. (...) Spółki z o.o. w B. podlegała ubezpieczeniom społecznym jako pracownik.

Skutkiem uznania zainteresowanej K. S., zgodnie z art. 8 ust. 2a w/w ustawy, za pracownika, było objęcie obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi, chorobowymi i wypadkowymi tak, jak pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 w/w ustawy). W związku z tym zainteresowana podlegała obowiązkowi zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych. Z kolei obowiązek dokonania tego zgłoszenia obciążał płatnika składek (art. 36 ust. 1 i 2 w/w ustawy), którym w niniejszej sprawie była (...) Spółka z o.o. w B..

Ustalając podstawę wymiaru składek z tytułu stosunku pracy, (...) Spółka z o.o. w B. winna, na podstawie art. 18 ust. 1a i 2a w/w ustawy, zsumować wynagrodzenia zainteresowanej z umów cywilnoprawnych oraz ze stosunku pracy. Jak stwierdził bowiem Sąd Najwyższy, takie rozwiązanie jest uzasadnione w sytuacji, gdy umowa cywilnoprawna została zawarta z innym podmiotem (osobą trzecią), lecz praca w jej ramach jest wykonywana na rzecz pracodawcy. Przemawia za tym zarówno okoliczność, iż praca jest w rzeczywistości wykonywana na rzecz pracodawcy, jak też okoliczność, iż zleceniodawca może nie wiedzieć, że zleceniobiorca (przyjmujący zamówienie) jest pracownikiem podmiotu, dla którego świadczy usługi (wykonuje dzieło) w ramach własnej umowy. Wobec tego należy przyjąć, że pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy (w/w uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 roku w sprawie o sygn. akt II UZP 6/09 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 252/09, lex numer 577824).

Reasumując, zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 17 stycznia 2011 roku była prawidłowa. Dlatego, mając na uwadze powyższe, w oparciu art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono jak w pkt I lit. a sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 roku, Nr 163 poz. 1349 z późn. zm.) – pkt I lit. b sentencji wyroku oraz na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 2 i § 12 ust. 1 pkt 2 w/w rozporządzenia – pkt II sentencji wyroku.

A.K.